

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

دانشکده پرستاری و مامایی

گروه روان پرستاری

نام درس: اخلاق، حقوق و قانون در روان پرستاری کد درس: ۰۳ تعداد و نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

پیش نیاز: - رشته تحصیلی: روانپرستاری و سلامت جامعه مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی ارشد

نام مدرس: دکتر حسین ابراهیمی

زمان تشکیل کلاس ها: روزهای یکشنبه ۸ - ۱۰

مکان برگزاری: دانشکده پرستاری، کلاس ۹

اهداف کلی درس:

- ۱- آشنایی با مبانی نظری و مهارت های لازم برای اقدامات اخلاقی و حقوقی در مراقبت های پرستاری و برقراری ارتباط حرفه ای براساس ارزش های انسانی
- ۲- آشنایی با چگونگی حمایت از حقوق مددجویان و خانواده های آنها و راه های توسعه اعمال اخلاقی در پرستاری
- ۳- نقد و تحلیل نظریه های اخلاقی و جنبه های اخلاقی اعمال و ارتباطات حرفه ای پرستاری
- ۴- یادگیری افزایش حساسیت به موضوعات اخلاقی در زمینه کار پرستاری و تجربه و تمرین تصمیم گیری اخلاقی برای تقویت شایستگی های اخلاق حرفه ای

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی	بودجه بندی سوالات	
										تعداد سوال	نمره
۱		معرفی درس، اهداف، انتظارات، تکالیف و نحوه ارزشیابی درس			سخنرانی، بحث گروهی و پرسش و	بورد، مازیک، کامپیوتر و پروژکتور	هر جلسه ۱۲۰ دقیقه	ارائه و هدایت بحث گروهی دانشجویی حضور فعال و منظم	ارزشیابی تکوینی و ارزشیابی نهایی		
۲		مفاهیم اصلی و بنیادی در اخلاقی	مفهوم اخلاق را تعریف کند. فلسفه اخلاق را توضیح دهد. علم اخلاقی و روحیه اخلاقی را مقایسه نماید. اخلاق و قانون را مقایسه نماید. اخلاق حرفه ای، اخلاق پزشکی، اخلاق زیستی و اخلاق بالینی را شرح دهد.	شناختی (درک و فهم)	پاسخ، کنفرانس دانشجویی	در هر جلسه کلاس درسی				۱	۲
۳		مبانی نظری و مفاهیم بنیادی در اخلاق پرستاری	دو روش نگرش به اخلاق (اخلاق هنجاری و اخلاق توصیفی) را شرح دهد. در اخلاق هنجاری دو مکتب وسیع و سنتی اخلاق را (مکتب تلئولوژی و دئونتولوژی) را شرح دهد. ارزشگذاری اخلاقی و ارزش های حرفه ای توضیح دهند. اهمیت و نیاز به اخلاق را در پرستاری توضیح دهد.	شناختی (درک و فهم)							
۴		اصول اخلاق زیستی و کاربرد آن در پرستاری	اصول اخلاق زیستی و اهمیت کاربرد آن را در پرستاری توضیح دهد. اصل خودمختاری، اصل سودرسانی، اصل عدم رساندن آسیب و ضرر، اصل محرمانگی، اصل درستی و وفاداری، اصل حقیقت گوی و اصل عدالت و توزیع عدالت را در پزشکی و پرستاری شرح دهد.	شناختی (درک و فهم)						۱	۲

* روش یاددهی - یادگیری می تواند شامل: سخنرانی، مباحثه ای - گروهی کوچک، نمایشی - حل مسئله - پرسش و پاسخ - گردش علمی، آزمایشی

							دیدگاه‌های اخلاقی در کار پرستاری را تجزیه و تحلیل نماید . مفاهیم اخلاقی در قوانین روان پرستاری را نام ببرد. کاربرد مفاهیم اخلاقی را در روان پرستاری بیان کند.			
۲	۱						شناختی (درک و فهم) - مفهوم کرامت انسانی را توضیح دهد. - انواع کرامت انسانی را شرح دهد. - درجات کرامت را در اسلام شرح دهد. - پیامدهای توجه به اخلاق و کرامت انسانی را توضیح دهد.	کرامت انسانی و ارزش های اخلاقی و معنویت در اسلام		۵
							شناختی (درک و فهم) مفهوم حساسیت اخلاقی را توضیح دهد. مفهوم ارتباط در را بیان کند. مدل های مختلف در ارتباط اخلاقی در پزشکی را شرح دهد. سوء رفتار و رفتار غیرشهروندی را توضیح دهد.	اخلاق ارتباطی در پرستاری: عناصر اخلاق ارتباطی، ارتباطات بین فردی، سوء رفتار و خشونت و رفتار غیرشهروندی (incivility) (behavior)		۶
۲	۱						شناختی (درک و فهم و تجزیه و تحلیل) انواع نظریه‌های اخلاقی را شرح دهد. رویکرد پیازه، جهت گیری عدالت کلبرگ و اخلاق مراقبت گیلیگان را رشد و استدلال اخلاق شرح دهند. نظریه های استدلال اخلاقی را مقایسه و مقابله نماید.	نظریه ها و رویکرد رشد اخلاقی و استدلال اخلاقی		۷
							شناختی (درک و فهم) مفهوم معضل و تنش و تعارض اخلاقی را شرح دهد. مفهوم تصمیم گیری اخلاقی را شرح دهد. روش های تصمیم گیری اخلاقی را توضیح دهد. مدل های مختلف تصمیم گیری اخلاقی را توضیح دهد. اهمیت حل تعارض ها و معضل های اخلاقی را شرح دهد. عاملیت اخلاق و اقتدار اخلاقی را توضیح دهد.	تصمیم گیری اخلاقی و معضل ها و چالش های اخلاقی و قانونی در سلامت و سلامت روان و آموزش سلامت روان		۸

۲	۱						شناختی (درک و فهم)	تعهد و مسئولیت حرفه ای (Professionalism) را در پرستاری و روان پرستاری شرح دهد. مفهوم کدهای اخلاقی و راهنماهای حرفه ای را توضیح دهد. کدهای اخلاقی را نام ببرد. کاربرد کدهای اخلاقی و راهنماهای حرفه ای را در تصمیم گیری های اخلاقی بیان کند.	عملکرد و مسئولیت حرفه ای و کدهای اخلاقی در پرستاری و روان پرستاری		۹
							شناختی (درک و فهم)	قانون و حقوق را بطور مختصر شرح دهد. حقوق بیمار و مددجو را توضیح دهد. حقوق پرستار را شرح دهد. پرستاری قانونی را شرح دهد. مباحث عمده در پرستاری قانونی را توضیح دهد. مجازات و انواع آن را بطور مختصر شرح دهد. قصور و اقسام قصور در پرستاری را توضیح دهد.	مباحث و چالش های قانونی و حقوقی در حوزه سلامت روان، و روان پرستاری روان پزشکی و پرستاری قانونی (Forensic Nursing)		۱۰
							شناختی (درک و فهم، بکار بستن و تجزیه و تحلیل)	چالش اخلاقی موجود در بستر بالینی خود را شناسایی نماید. یک مدل و روش علمی برای حل چالش اخلاقی موجود ارائه نماید.	ارائه کتبی و شفاهی گزارش کارعملی		۱۱
۱۰	۱						شناختی (درک و فهم، بکار بستن و تجزیه و تحلیل)	چالش اخلاقی موجود در بستر بالینی خود را شناسایی نماید. یک مدل و روش علمی برای حل چالش اخلاقی موجود ارائه نماید.	ارائه کتبی و شفاهی گزارش کارعملی		۱۲

تعداد جلسات: ۱۲

مقررات درس و انتظارات از دانشجویان:

- ۱- انجام و ارائه به موقع تکالیف ارائه شده
- داشتن مطالعه و آمادگی قبلی در مورد مطالب مورد بحث در کلاس برای داشتن امکان بحث گروهی و پرسش و پاسخ
- ۲- شرکت در پرسش و پاسخ و بحث کلاسی با استناد به آمادگی و مطالعه قبلی خود
- ۳- تبادل مطالعات جدید خود در زمینه درس با همکلاسی های خود

نکات قابل توجه در مورد کنفرانس و بحث های دانشجویی:

- الف) دانشجویان گرامی موظف اند قبل از تهیه و تدوین مطالب کنفرانس، ابتدا چهارچوب و عناوین فرعی موضوع کنفرانس خود را مشخص نمایند و به استاد ارسال نمایند. بعد از تایید عناوین موضوع توسط استاد نسبت به تدوین آن اقدام نمایند.
- ب) دانشجویان محترم توجه داشته باشند که حتما در تهیه اسلایدهای خود در قالب پاورپوینت ابتدا خود را معرفی نمایند و سپس اهداف آموزشی مطالب خود را ارائه نمایند و بعد از ارائه مطالب خود، در انتها جمع بندی از مطالب خود داشته و منابع مورد استفاده خود را برای مطالب ارائه شده اعلام نمایند.
- ج) هر موضوع کنفرانس دانشجویی بایستی حداقل دارای چهارچوب و ساختار به شرح ذیل باشد و از منابع معتبر علمی و به روز تهیه شده باشد و حداکثر برای یک و نیم ساعت جلسه حضوری در نظر گرفته شده باشد:
- عنوان اصلی** (نام درس، نام موضوع درسی و نام تدوین کننده)

عناوین فرعی موضوع:

- ۱- عنوان اصلی و نام نام خانوادگی تهیه کنندگان
- ۲- مقدمه
- ۳- تعریف
- ۴- نظریه های موجود
- ۵- ابعاد یا جنبه ها یا ویژگی ها
- ۶- عوامل موثر بر موضوع
- ۷- پیشگیری یا درمان (در صورت وجود یا با توجه به ماهیت موضوع)
- ۸- جمع بندی و نتیجه گیری
- ۹- منابع

جزئیات ارزشیابی (تکوینی و نهایی):

قسمت نظری:

- ۱- ارائه و هدایت بحث دانشجویی حداقل در دو موضوع درسی بصورت دو نفری و سه نفری با توجه به عناوین پیشنهادی (۲۰ درصد نمره).
- ۲- حضور فعال و منظم در هر جلسه کلاس برای پرسش و پاسخ و بحث گروهی (هر جلسه ۲/۵ درصد و کل جلسات ۲۰ درصد نمره)
- ۳- ارزشیابی آخر ترم بشکل امتحان تشریحی از مطالب مورد بحث در کلاس (۶۰ درصد نمره)

قسمت عملی و جزییات ارزشیابی آن در دانشجویان:

- ۱- مطالعه در بالین و ارائه گزارش کتبی و شفاهی از یکی از چالش های اخلاق پرستاری و روابط حرفه ای از یکی از بخش های مراقبت بالینی (روان، کودکان و سلامت جامعه) (۵۰ درصد نمره)
- ۲- ارائه راهکارها مبتنی بر موازین و کدهای اخلاقی برای آنها تا تاریخ ۱۴۰۳/۹/۲۸ (توضیح اینکه این چالش و راهکارهای آن می تواند براساس یکی از مدل های تصمیم گیری و حل مسئله مثل مدل FOCUS PDCA باشد (۴۰ درصد نمره).
- مسئولیت پذیری و ارائه به موقع گزارش (۱۰ درصد نمره)

منابع فارسی:

- ۱- نوغانی، ف، محتشمی، ج و قدیریان، ف؛ اخلاق، حقوق، و قانون در روان پرستاری، تهران: ناشران وزین مهر و حیدری
- ۲- لاریجانی، باقر. پزشک و ملاحظات اخلاقی. ج ۱ و ۲. تهران: انتشارات برای فردا.
- ۳- کجیاف، ب: علم النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی، تهران: انتشارات روان.
- ۴- صابری م، قانون و روان پزشکی، تهران: نشر مرکز تحقیقات پزشکی قانونی
- ۵- پاپ ک، واسکونز م. اخلاق در روان درمانی و مشاوره. ترجمه علیرضا بوستانی پور و همکاران، تهران: انتشارات ارسباران

منابع انگلیسی:

1. Baker P. Davidson B, Psychiatric Nursing Ethical Strife: Springer.
2. B, Rich KL. Nursing Ethics: across the curriculum and into practice, last edition, Boston: Jones and Barlett Publishers,
3. Thompson IE, Melia KM, Boyd KM and Horsburgh D. Nursing Ethics. Last edition, Edinburgh: Churchill Livingstone,
4. Sachedina A. Islamic Biomedical ethics. Principles and Application. Oxford University Press, 2009.
5. Tschuding V. Ethics in Nursing: The caring relationship. Edinburgh: BH. Last edition.
6. Burnard P and Chapman C. Professional and Ethical Issues in Nursing. Edinburgh: BH. Last edition.
7. Rumbold G. Ethics in Nursing Practice. London: BailliereTindall. Last edition.
8. Johnstone MJ. Bioethics: a nursing perspective. Sydney: Churchill Livingstone. Last edition.
9. Hendrick J. Law and Ethics in Nursing and Health Care. UK: Nelson Thornes. Last edition.
10. Grace PJ. Nursing Ethics and Professional Responsibility in advanced practice. Boston: Jone and Bartlett Pub. Last edition.
11. Edwards SD. Nursing Ethics: a principle-based approach. MacMillan. Last edition.
12. Davis AJ, Fowler MD abdAroskar MA. Ethical Dilemmas and Nursing Practice. Boston: pearsonPrentic Hall. Last edition.
13. Smith G. A practical introduction to Mental Health Ethics. New York: Routledge, 2017.

منابع برای مطالعه بیشتر

- ۱- اشرفی، منصور. اخلاق پزشکی و سوء رفتار حرفه ای. تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران.
- ۲- جولایی، سودابه و دهقان نیری، ناهید. اخلاقیات در پرستاری. تهران: وزارت بهداشت. معاونت سلامت- دفتر امور پرستاری.
- ۳- باندمن، الی ال و باندمن، ب. اخلاق پرستاری در طول زندگی. ترجمه مهتاب علیزاده. تهران: نشر بشری. آخرین ویرایش.
- ۴- چودین، وی. اخلاق در پرستاری. ترجمه دکتر ناصر بلبلغ. تهران: انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات اخلاق پزشکی. آخرین چاپ.

اطلاعات تماس

مدرس / مدرسین دوره (تلفن ، ایمیل و ...): دکتر حسین ابراهیمی Ebrahimih@tbzmed.ac.ir

کارشناس آموزشی (تلفن ، ایمیل و ...): آقای مجید قربانی شماره تماس: ۳۴۷۹۶۷۷۰ داخلی ۲۱۵

امضای مسئول دفتر توسعه

امضای مدیر گروه

امضای مسئول درس